

CHECKLISTA FÖR **BARN**S DELAKTIGHET

FRÅGA SOM BERÖR BARN

Barn har rätt att höras och att få sina åsikter respekterade i alla frågor som rör dem. Syftet med checklistan är att göra det lättare att säkerställa verklig och meningsfull delaktighet för alla barn. Skriv ner dina idéer och tankar kring hur följande grundläggande krav för genomförandet av barns rätt att bli hörd kommer att beaktas i processen:

“Berätta för oss att vi har rätt till att säga vad vi tycker!”

1. Transparent och informativ – barn måste få fullständig, tillgänglig, mångfaldsmedveten och åldersanpassad information om sin rätt att fritt uttrycka sina åsikter och om att deras åsikter ska beaktas, samt om hur detta deltagande ska genomföras, dess omfattning, syfte och potentiella konsekvenser.

“Tvånga inte oss att säga vad vi tycker!”

2. Frivillig – barn ska aldrig tvingas att uttrycka åsikter mot sin vilja, och de ska informeras om att de när som helst kan avstå från att delta.

“Vuxna ska respektera våra åsikter!”

3. Respektfull – barns åsikter ska behandlas med respekt, och barn ska ges möjlighet att initiera idéer och aktiviteter. Vuxna som arbetar med barn ska erkänna, respektera och bygga vidare på goda exempel på barns deltagande. De behöver också ha förståelse för den socioekonomiska, miljömässiga och kulturella kontexten i barns liv.

“Frågorna ska vara viktiga och relevanta för oss!”

4. Relevant – de frågor i vilka barn har rätt att uttrycka sina åsikter måste ha verklig relevans i deras liv och göra det möjligt för dem att dra nytta av sina erfarenheter, kunskap och sina färdigheter. Dessutom måste utrymme skapas för att barn ska kunna belysa och ta itu med de problem som de själva identifierar som relevanta och viktiga.

“Anpassa stället vi är på och sättet vi jobbar på så det passar oss!”

5. Barnanpassad – miljöer och arbetsmetoder ska anpassas efter barns förmågor. Tillräckligt med tid och resurser ska avsättas för att säkerställa att barnen är tillräckligt förberedda och har självförtroende och möjlighet att bidra med sina åsikter. Hänsyn måste tas till att barn kommer att behöva olika grader av stöd och olika sätt att engageras i processen beroende på sin ålder och den fortlöpande utvecklingen av deras förmågor.

“Låt alla barn få vara med och delta! Vi är alla olika.”

6. Inkluderande – deltagande måste vara öppet för alla på lika villkor, undvika befintliga diskrimineringsmönster och uppmuntra till att skapa möjligheter för marginaliserade barn, samt både flickor och pojkar, att delta. Barn är inte en homogen grupp, och deltagande måste innebära lika möjligheter för alla utan diskriminering i någon form. Program måste också anpassas efter kulturella skillnader mellan barn från olika samhällsgemenskaper.

“Se till att vuxna är kompetenta att lyssna på oss!”

7. Understödd av utbildning – vuxna behöver beredskap, färdigheter och stöd för att kunna underlätta barns deltagande på ett effektivt sätt, för att till exempel ha färdigheter för att lyssna, arbeta tillsammans med barn och engagera barn effektivt i enlighet med den fortlöpande utvecklingen av deras förmågor. Barn kan också själva delta som utbildare och underlätta främjandet av verkligt deltagande. De behöver stärka sina färdigheter i att till exempel vara medvetna om effektivt deltagande angående sina rättigheter och utbildning i att organisera möten, samla in pengar, hantera medier, offentliga tal och opinionsbildning.

“Tänk först och främst på vår säkerhet! utsätts vi för en risk genom att uttrycka våra åsikter?”

8. Säker och riskmedveten - Vuxna har ett ansvar för de barn som de arbetar med och måste vidta alla åtgärder för att minimera risken för att barn drabbas av negativa konsekvenser av att de deltar.

“Ge oss besked om hur våra åsikter har tolkats och använts!”

9. Präglad av ansvarsskyldighet – åtagandet att göra uppföljningar och utvärderingar är nödvändigt. Till exempel ska barn vid all forskning eller konsultation informeras om hur deras åsikter har tolkats och använts och, vid behov, ges möjlighet att ifrågasätta och påverka analysen av resultaten. Barn har också rätt att få tydlig feedback om hur deras deltagande har påverkat resultaten. När det är lämpligt bör barn ges möjlighet att delta i uppföljning. Granskningar och utvärderingar av barns deltagande måste när det är möjligt genomföras tillsammans med barnen.